

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K., EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 48.

Magyar Svájc

Lassabban egy kicsit cseh urak, román urak és szerb urak, akik szerteszéjjel akarják darabolni hazánk területét. Nem fog ez olyan könnyen menni, mint az urak gondolják. Kramariz és Klofac urak otthon az íróasztaluk mellett kirajzolták Csehország térképét és egészen a Dunáig terjesztették ki új birodalmukat, amelyekhez kelet felől minden vármegyénket hozzácsaptak, ahol csak egyetlen tót ember lakik. Goldis urék, meg Popp-Csicsókék kelet felől indultak el hódító utjukra és elnyeléssel fenyegetik meg egész Erdély, kikerekítve az új román államot, amelyet már december elsején odaaiandékoznak Nagy-Romániának. A zágrábi délszláv tanács a saját országán kívül beolvasztotta Nagy-Szerbia testébe Magyarországot minden szerbiakta vidékét és külön vajdaságot kreált belőle, a melynek már csak a vajdája hiányzik.

Nem lesz ez egészen így, bármilyen pontosan mérték is föl a lehasítandó országrészeket, papiros marad az a térkép, nem lesz valóság belőle és papiros marad az egyesülési határozat is, amelyet Prágában, Zagrabban, meg Aradon proklamálnak. Ezekhez a határozatokhoz másoknak is van szavuk.

Elsősorban szavuk van azoknak a népeknek, amelyeket a néptribunok, mint a juhokat, új akoiha akarnak teremni. A szlovákok, a rutének már hallatták tiltakozó szavukat a bomlasztó törekvésekkel szemben és félre nem érthető határozottsággal harsogják a csábítókjüfébe, hogy ők a magyar haza határain belül keresik a boldogulásukat. A román népevezéreknek már megmondták a rajukbeli szociáldemokraták, hogy nem mennek a bojárók jármá alá. A magyar nepköztársaság kormányának szözata, melyet a nem magyar ajku népekhez intézett, nem volt a pusztában ehangzó üres szó. Jogot, kenyeret talat minden nemzet a magyar hazában, amelynek népei testvéreként összetogva a régi magyar határokon belül szépen megéihetnek egymás mellett.

Uj Svájc alakul a Duna-Tisza medencéjében. Az olasz, a német, a francia nép gyönyörű békességben élnek Svájcban, a független kantonok szövetsége. Oly erősnek bizonyult, hogy a világháboru poklai sem tudták meglazítani. Ilyen erős szövetséget alkothatnak a magyar, a rút, a rutén, a román, a szerb és a német kantonok a magyar Svájc területén, amelynek régi határait ez a szövetség fogja megmenteni.

A presbitérium Baltazár püspök ellen

A debreceni egyháztanács helyteleníti Baltazár Dezső politikai magatartását

A református egyházkerületek elnökei által az egyes egyházakhoz intézett körirat, a mely már napok óta igen élénk megbeszélés tárgyát képezi politikai körökben és a napi sajtóban egyaránt, ma állásfoglalásra készítette a debreceni református egyház presbitériumát. Amint jelentették, Legányi Gyula dr. és 32 presbitertársa rendkívüli presbitéri gyűlés egybehívását kérték, azzal a céllal, hogy az egyháztanács röjja meg „az ellenforradalmi királypárti agitációt”. A presbitériumhoz intézett beadványukban tiltakoznak a Baltazár Dezső püspök és társai által kibocsátott pástorlevélnek azon állítása ellen, hogy „a reformátusok voltak mindig a királyi trónnak legerősebb oszlopai s a magyarság a királyság elvének s államformának a legkitartóbb hívei, majd a püspök politikai működését bírálva, azt erősítik, hogy a püspök a királysági államhatalmi forma mellett agitált.

Az elnökség össze is hívta a presbitérium rendkívüli ülését, amely ma délután 4 órakor vette kezdetét Dicsőti József dr. lelkész és Mark Endre főgondnok elnöklété alatt és a presbiterek élénk részvételével, minden szenvedélyesebb emóció nélkül, valóban példás nyugalommal folyt le.

A püspök tiltakozása

Dicsőti József dr. elnök az ülés megnyitása után Szabó Ferenc dr. helyettes jegyzővel felolvastatta Legányiék beadványát, ezt követőleg pedig Baltazár Dezső dr. püspöknek a presbitériumhoz intézett levelét, amelyben a püspök elsősorban az egyházi törvényekre hivatkozva hatásköri kítogást emel, majd az ügy érdemét illetőleg a következőket mondja:

Az egyházkerületi elnökségek értekezlete 1918. november 1-én délelőtt tartott, tehát a köztársasági eszme felvetése előtt, amikor még a Károlyi-kormány magyar királyi kormány volt. Az értekezlet tehát, ellenforradalomnak nem tartható, forradalom ellenforradalom előtt nem lehetvén. Különben a presbiter urak mindegyike meg méltóztatott kapni a körlevél igaz történetének leírását. Aki ennek ismeretében is fenntartja az ellenforradalmi agitáció vádját, az tudja állit valótiant s azzal meddő lenne minden további vitatkozás.

Az ellenforradalmi agitációt én ítélném el a leghatározottabban, mert az ország kivivott szabadságát és függetlenségét döntően veszélybe. Az ellenforradalomban való részesség vádját, mint tudatos rosszakaratból származót, egyenesen visszautasítom. Ezt, mint az

országos Magyar Nemzeti Tanács nagyváltmányának tagja, fokozott nyomatékkal is tehetem.

Végül kéri a püspök a presbitériumot, ne adja oda magát a gyűlölködésnek és ne engedje meghamisítani az igazságot.

Bacsó Dezső indítványa

Bacsó Dezső dr. egyházi ügyész szólaít fel elsőnek a betegen fekvő Legányi Gyula dr. helyett és a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A debreceni református egyház presbitériuma kimondja,

Hogy Baltazár Dezső dr. püspöknek azon eljárását, hogy politikai ügyben a református gyűlékezetelekhez körlevelet bocsátott ki, továbbá

hogy akkor, amidőn már az egész ország a köztársasági államforma mellé sorakozott, a királysági államforma mellett nyulatkozott, végre

későbbi körleveleiben önmagát is a köztársasági államforma hívének tünteti fel és így állásához nem méltó módon előbb elfogult álláspontját önmaga hagyja csarben:

a legteljesebb mértékben helyteleníti, elűléli és hasonló határozathozatal végeth a tisztantuli ref. egyházkerület, egyházkösegeit megkeresi.

A határozati javaslatot Bacsó Dezső dr. röviden indokolta. A presbitérium nem nézheti összetett kézzel, hogy az egyház egyik lelkésze és a tisztantuli egyházkerület püspöke, amikor a magyar nemzetnek sikerült egy ötszáz éves jármot lerázni magáról, ellentébe helyezkedik a népakarattal. A mi történetünk igazolja, hogy negyszáz év óta minden szabadságharcunk nemzet és vallás-szabadságharc volt, ennek ellenkezőjét állítani nem lehet. Mindenkinek meggyőződését tiszteli, de a püspök magatartása éppen a legnagyobb következetlenségről tanuskodik.

Minden püspök és főgondnok felelős

Könyves-Toth Kálmán lelkész a körirat valamennyi aláírójára ki akarja terjeszteni a felelősséget s ezért a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Mivel a magyar református egyházkerületek, püspökei és főgondnokai, odaszámítva az erdélyi püspökséget is, az egyházkerületek megkerdezése nélkül i. é. november hó 2-án tartott értekezletükből a magyarországi református gyülekezetelekhez, a református egyház függetlenségi felfogásával ellentétes írá-

URANIA

Ma, kedden
november 26

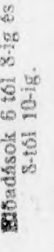
LIANE HAID

10 szerreplésével

FENN ÉS LENT

bűnügyi dráma
4 felvonásban.

Előadások 6-tól 8-ig és
8-tól 10-ig.

APOLLO

Ma, kedden
november 26

Phénix-film

JUDÁS

dráma 4 felvonásban.
Főszereplők

Törzs Jenő
Kramer Leopold
Gál Gyula
Németh Juliska
Klárly Lotto.

Előadások 6-tól 8-ig és
8-tól 10-ig.

nyu körlevelet bocsátottak ki és azt november 10-én közzétették is, mikor már a köztársasági eszmék diadalmaskodtak, s így az egész nemzetben kínos felajdulást keltett, teljes tisztelettel indítványozom, hogy *presbitériumunk fejezze ki rósszalását az összes református egyházkerületek elnökségei iránt a püspök által eljártak miatt s határozatát közölje a társaságokkal hasonló eljárás szempontjából.*

Napirendre!

Erdős József dr. egyetemi tanár a püspök ellen elhangzott vádakkal szemben hangsúlyozza, hogy *a köriratnak semmiféle agitáció nem volt célja*, annál kevésbé volt a célja egy ellenforradalmi agitáció. A körlevél, amelynek megszövegezése alkalmával a szerzőknek sejtelmük sem volt a köztársasági akcióról, csupán az egyházkerületi elnökségek *tanúsa* volt, amelynek tehát nem volt hivatalos jellege, mert az elnökségi tanács, amely alá van írva, *nem fórum*. Maga a *központi nemzeti tanács* sem tekintette a körlevelet akadályul arra nézve, hogy az első helyen aláírt Baltazár Dezső dr. püspököt a november 16-iki nagyválasztmányi ülésbe sürgönyileg *meghívja* és Baltazár a meghívást elfogadva a *köztársasági államforma megszövegezésében résztvevő*. A püspök részéről tehát nem lehet szó királypárti agitációról, sőt ellenkezőleg a *népábrát előtti meghallás* konstataható a magatartásában. Végül 24 aláírással ellátott indítványt terjeszt be, melyben kéri, hogy *a presbitérium térjen napirendre Legányiék indítványa fölé.*

A püspök ellen

Varga Lajos dr. a valóságot nélkülöző argumentumok minősíti a körlevélnek azt az érvelését, amely a protestantizmus történelmét és a magyar református egyház szervezetét a királyság intézményével kapcsolja össze. A magyar református egyház a legteljesebb önrendelkezési jog alapján épült föl és a legtisztább demokrácia elvei szerint rendezkedett be és állami szervezetünket most ugyanolyan alapokra akarjuk építeni. A körlevél kibocsátása a királyság érdekében történt, így értelmezték azt az egész országban. November 2-ika, a körlevél kelte és november 10-ike, a körlevél kibocsátása között nyolc nap telt el, az alatt vissza lehetett volna vonni a nyomdából, gondoskodni lehetett volna, hogy ne menjen ki az egyházközösségekbe és ne hintse el a visszavonás magvát. A körlevél szétküldésében szándékosságot lát. Bacsó Dezső indítványát elfogadja, Könyves-Tóth Kálmánét azonban nem, mert Petri Elek püspök nyilatkozott, hogy nem azonosítja magát a körlevéllel, Darányi Ignác pedig megtagadta a körlevéllel minden közösséget.

Végül Nagy Zsigmond dr. beszélt, aki heves támadást intézett Baltazár ellen. Eleesen bírálta a püspök politikai múltját, a püspöki állás elnyerése előtt és az után tanúsított közéleti szereplését. Az ő agitációjának róttá fel azt, hogy a teológusok közül sokan nem vették igénybe mentességüket, hogy a harcra többen elesetek s most nem lehet ellátni segédlelkészekkel az egyházakat. A püspök nyilatkozatai azt bizonyítják, hogy ő bármely pártnak és bármely álláspontnak megnyerhető. Nem talál elég kemény szavakat a kávinista jellemmel tökéletesen ellenkező magatartásának jellemzésére s megdöbbenéssel látja, hogy ilyen férfi vezet az egyetemes magyar református egyházat.

A vita ezzel befejeződött és Dicsősi József dr. elnök elrendelte a szavazást.

A presbitérium nagy többséggel elfogadta Bacsó Dezső dr. indítványát, a többi határozati javaslatot pedig elvetette.

Ezzel az ülés véget ért.

— **Meghívó.** Debrecenben élő Székely Atyámfiait fölkérjük, hogy folyó hó 26-án, kedden d. u. 4 órakor a Jogász és Tisztviselői körben (Piac-utca 28. sz. I. e.) tartandó ülésen, teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

Szövetséges köztársaság a volt monarchiából

A rutének és tótok Magyarország mellett A románok Romániához csatlakoznak.

Zürich, nov. 25. A „Neue Züricher Zeitung” arról értesül, hogy az a terv, mely az egykori osztrák-magyar monarchia államait egy föderatív köztársaságban akarja egyesíteni, szilárd alapot öltött. A tervet az entente már jóváhagyta.

Rutén kanton

Ungvárról jelenti tudósítónk: Szabó Simon kanonok, a magyar-rutén néptanés elnöke, aki Budapesten a népkormány megbízottjával tárgyalásokat folytatott, visszatért Ungvárra. Tudósítónkkal folytatott beszélgetés során Szabó kanonok közölte, hogy Jászai Viktor miniszter világosan kijelentette előtte, hogy a rutének a jövőben a legteljesebb egyenjogúságot fogják élvezhetni. A kormány a köztársasági Magyarországot Svájc módjára akarja berendezni, ahol az egyes népek kantonok szerint tagozódnának el. A kantonokban a tanítás és a közigazgatás a nép nyelve lenne. E szerint Ung-, Bereg-, Ugocsa és Máramaros-vármegyékben rutén kanton alakulna, melyben a közigazgatás nyelve a rutén lenne.

A keleti tótok hűsége

A Pol. Hir. jelenti: A keleti tót tanácsnak november 24-én Eperjesen megtartott nagygyűlése egyhangú jelkesedéssel a következő határozatot hozta:

Kívánjuk, hogy mi keleti tótok mindazon jogokkal bírjunk, amelyeket az országunk határain belül lakó bármely nemzet követelhet és megkaphat. E mellett tiltakozunk az ellen, hogy az ország határait bárki megbontani merészeje. Mi hozánk össze nemzetével továbbra is szeretetben és egyetértésben akarunk élni és faji, nyelvi, vallási egyetértésben akarunk a magyar nemzettel összeforrni.

Az idegen csapatok inváziója

Budapesti tudósítónk jelenti: A hadügyminisztérium az ország területére nyomult haderők helyzetéről a következőket jelenti:

A csehek

A csehek újabban Stomfát, Miavát, Illavát, Puhót és Besztercét megszállták, ellenben Nyitrazsámbokrét és Nagyszombat felől védőseregink elől visszavonultak.

A románok

A gyimesi szoroson tegnap reguláris román csapatok átlépték az erdélyi határt. Ettől északra és délre csak előretolt járőreik és kisebb osztagaik állanak egyes határszéli községekben.

Nagyszombat körülzárása

Nagyszombatból táviratozzák: A várost tegnap 1600 főnyi reguláris cseh katonaság körülzárta és sortűzzel és gépfegyvertűzzel fogadott mindenkit, aki ellenállni merészelt. Sok halottja és sebesültje van a harenak. A pályaudvari védőőrséget lefegyverezték és elfogták. A csehek megérkezésének hírére tengerész-különítményünknek ott levő csapata elmenekült. A város lakossága rettenetes éjszaka után, amely lövöldözéstől és gépfegyverzajjal telt el, kétségbeesetten várja a törtenendőket, mert attól tart, hogy megmaradt holmijától újra kifosztják. A városparancsnokság részéről parlamentáris mentek át országot, nem kelthet bennünk részvétet még

A szerbek Szegedre mennek

Szeged, november 25. Vasárnap délelőtt 10 órakor azt jelentették Szőregről, hogy a szerbek utban vannak Ujszeged felé. Szegedről egy küldöttség átment Ujszegedre a szerbek parancsnokához, aki biztosította a küldöttséget, hogy a szerbek a rend fentartására jönnek. Ez alkalommal közös megállapodás történt aziránt, hogy a szegedi Tisza-hídon a szerbek még átjöhessenek Szegedre és ezért a villamos közlekedést is beszüntették a hídon.

A magyarországi románok Romániához csatlakoznak

Arad, nov. 25. Napok óta izgalmat kelt Aradon, hogy román csapatok készülnek megszállani a román lakta területeket, aminek következtében 26 vármegye fölött fogja átvenni az imperiumot a román nemzeti tanács. E híreket ma este Goldis László egy hírlapíró előtt megerősítette. Goldis László a következőket mondta:

— Nemzetgyűlésünkön december 1-én elfogjuk határozni a magyarországi román nemzetnek Romániához csatlakozását. Erre nézve már teljesen megegyeztünk Romániával, amely teljes nemzeti autonómiát ad nekünk. A csatlakozó országrészben a Nagyszébenben letelepülő kormány fogja az igazgatást gyakorolni, éppúgy, mint a Czernovitzban megalakult bukovinai kormány. A jövőndő magyarországi román államot az általános választójog, a nemzetek szabad nyelvhasználat, demokratikus földbirtokreform és vallásszabadság alapján kívánjuk berendezni. A magyar lakta vármegyék élére magyar prefektus kerül. A megválasztandó képviselők a nagyszébeni tartománygyűlésnek lesznek tagjai, amelyben minden képviselő saját nyelvén beszélhet. Bukarestben ügvevezett birodalmi gyűlés fog működni, amelyben a volt magyarországi román területek szintén képviselőket küldenek. A román hadsereg két héten belül megszállja az erdélyi 26 vármegyét az entente beleegyezésével. A hadsereg már utban van, azonban Mackensen 80,000 főnyi serege a románokat igyekszik feltartóztatni. Már harcok is folynak.

Francia sajtó Magyarország ellen

Gent, nov. 25. A francia sajtó kevés figyelemmel kíséri a magyar forradalom eseményeit. Károlyi Mihály miniszterelnöknek Franchet d'Esperay tábornokkal folytatott tanácskozásairól egyedül a Temps emlékezik meg és pedig ilyenképpen:

Ha a tanácskozásokról Budapestről kiadott jelentéseket olvassuk, azt kell hinnünk, hogy Magyarország nem tartja magát legyőzöttnek. Ellenségeink nincsenek ennek tudatában. De nincs joguk kedvező elbánást követelni. Minden gondosságunk most a szerbeké, görögöké és románoké kell hogy maradjon. Azon gyalázatos osztályuralom, amely fél évszázad óta kormányozza Magyarországot, nem kelthet bennünk részvétet még

demokraták miniszterbuktató tendenciája érvényesülne.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A minisztertanács ma délután ülést tartott, amelyen Szende Pál dr. pénzügyi államtitkárt pénzügyminiszterre nevezték ki.

A német kormány tiltakozik a fegyverszüneti feltételek ellen Solff szikratávirata az ententehez

Berlin, nov. 25. A Wolff-ügynökség jelenteti:

Solff külügyi államtitkár szikratáviratot intézett az entente-kormányokhoz, amelyben ismételten hangsúlyozza, hogy a népek jövő kibékülésétől átharott fegyverszünet helyett az erőszak és a megsemmisítés fegyverszünetét kaptuk, amelynek rendszabályai nem vezetnek a békehez, hanem más eszközökkel folytatják a háborút. E fegyverszüneti feltételei nem hozzák meg a világnak a hön óhajtott békét, hanem lehetetlenné teszik Németországban a békés nyugalom helyreállítását és a súlyosan megpróbált Németországot kasszba és anarchiába döntik. Tiltakozásunk meghallgatásra sem talált, jóllehet meggyőződhetek róla, hogy a német nép sem nem akarja, sem nem bírja az ellenségeskedést újra megkezdeni. A német kormány ezekben a kemény feltételekben a civilizáció alapelvei elleni merényletet lát és kénytelen arra a következtetésre jutni, hogy az entente-hatalmak Németországot és a német népet teljesen meg akarják semmisíteni. A német nép úgy látja, hogy a teljesíthetetlen fegyverszüneti feltételekkel nyugtalanságba akarják kergetni Németországot, hogy ezzel a szövetségeseknek ürügyet szolgáltatassanak a háború folytatására, egyes intézkedéseikkel pedig kísérleteket tesznek, hogy elűve vádjának a békekötterencia döntéseinek. Ezen kísérletek ellen a német nép és a népkormány a legélesebben tiltakozik. A német népet ideig-óráig le lehet gázolni, de a német nép nem szűnik meg élni s jogát követelni.

A szövetséges államok kongresszusa

Berlin, nov. 25. A német szövetséges államok kongresszusa ma délelőtt 10 óra után kezdődött. A szabad államoknak mintegy 70 képviselője jelent meg. A tárgyalásokat Ebert elnök nyitotta meg, aki elnöki megnyitójában a következőket mondta:

— Ha a fegyverszüneti feltételeket rövidesen meg nem szüntetik, úgy ez a legrosszabb következményekkel jár. A szabadulás az előzetes békeben áll. A kormány már holnap át fogja adni a választójogi törvényt a gyűlésnek tárgyalás céljából. Mindenekelőtt provizóriumok kell létrehozni az egyes államok és a birodalom közt, ami épen a mai ülés főladata.

Az ügyrendről folytatott rövid vita után Solff államtitkár nyilatkozott Németország viszonyáról az eddigi ellenfelekkel és a keleti szomszédokkal szemben. A birodalom helyzetét a legnagyobb mértékben veszélyeztetnek látja és pedig úgy az ellenség megsemmisítő szándéka, mint a belső szeparatiztikus törekvések következtében. Minden reményét a mai ülésébe helyezi, amelynek a külképviseletet minden korlátozás nélkül a birodalmi kormányra kell bízni és a nemzetgyűlést a lehető leggyorsabban egybe kell hívni.

Megalakul Nagyszerbia

A zágrábi nemzeti tanács régenssé választotta a szerb trónörököszt. — A magyarországi szerb területből Vajdaságot alakítanak

Laibach, nov. 25. Mint az itteni lapok külön kiadásban jelentik, a zágrábi délszláv nemzeti tanács tegnapi ülésén valamennyi szavazattal Radics parasztpárti képviselő szavazata ellenében határozattá emelik a dalmát nemzeti tanács következő indítványát:

Az egyesült horvátok, szerbek és szlovének államának régensi tisztét átruházzuk a szerb trónörökösre, aki Szerajevóban összehívja az államtanácsot és kinevezi az első kormányt. A tanács tagjai lesznek a zágrábi délszláv nemzeti tanács összes tagjai, a szerb királyság 50 képviselője, Montenegró és a Vajdaság — mely alatt a magyarországi szerb lakta területek értendők — 5-5 képviselője.

A régens az államtanács tagjai közül kinevezi a kormány tagjait. A kormány ugyanolyan minisztériumokból szervezendő, amilyen minisztériumok Magyarországon, Ausztriában és más államokban voltak ezelőtt. A tengerészeti ügyeket külön minisztériumra kell bízni.

A régens 5, esetleg 7 kormányzót nevez ki és pedig egyet Belgrádba Szerbia, egyet Cetinijébe Montenegró, egyet Laibachba Szlovénország, egyet Ujvidékre a Vajdaság, egyet Szerajevóra Bosznia és Hercegovina, egyet Spalatoha Dalmácia és egyet Zágrábba Horvátország és Szlavónia részére. Kinevez továbbá 5, esetleg 7 államtitkárt, akiknek a minisztertanácsban szavazatuk lesz. A kormány az államtanácsnak felelős.

Amint a rend és a nyugalom helyreáll, megtörténnek a választások a Szerajevóban tartandó alkotmányozó-gyűlésre. A választás rendjét az államtanács állapítja meg, ennek kezében lesz az átmeneti idő-

ben minden hatalom. Az államtanácsnak van fiantartva minden közös ügy, így a külképviselet és a hadügy. Az alkotmányozó-gyűlés fogja megállapítani a végleges államformát és az alkotmányt.

E határozati javaslat letárgyalására ki- küldött bizottsága következő határozati javaslatot terjesztette este a délszláv nemzeti tanács elé:

A délszláv nemzeti tanács eddigi határozataival és a szerb királyság határozatával egyetértésben proklamálja a délszlávok államának, amely a volt osztrák-magyar monarchia egész zárt délszláv területén alakult, Szerbia királysággal és Montenegróval történt egyesülését a horvátok, szerbek és szlovének egységes államává. Az erre vonatkozó határozatokat az államtanács első ülésén fogja ratifikálni, amelye a szerb királyság és Montenegró képviselőin kívül a jelenlegi zágrábi nemzeti tanács valamennyi tagja a laibachi délszláv bizottság tagjaival együtt résztvesz.

Az ülést valamennyi jelenlévő nagy lelkesedése közben éjjeli előt rekészítették be. Utána tüntető tömegek járták be Zágráb utcáit és éltették az egységes délszláv királyságot.

Francia csapatok Horvátországban

Laibach, nov. 25. Horvátországot francia csapatok fogják megszállani. A legközelebbi napokban Zágrábba 540 főnyi különítmény érkezik. Fiuméba pedig 2000 embert küld az entente. Dranci ezredes, Clemenceau rendkívüli meghatalmazottja, fontos misszióval Fiuméba és más helységekre fog utazni, hogy az olaszok eljárásáról információkat szerezzen és megismerje a valóságos helyzetet.

Olosó fa és élelmiszer a munkásoknak

Márk Endre polgármesternél a mai napon Szentpéteri István párttitkár vezetése alatt építőmunkásokból és a harcstérről most hazatért katonamunkásokból álló küldöttség járt, amely a következő pontokba foglalt követeléseket terjesztették elő:

1. A Nagyerdőn a szegényebb emberek, akik oda ki szoktak járni, a gallyszedésért, amiért eddig 80 fillért kellett fizetniök, semmit se fizessenek s a gallyakhoz ingyen jussanak hozzá.

2. A tuskószedésért eddig a tuskóanyag egyharmad részét be kellett szolgáltatni a városnak és a tuskószedők kötelesek voltak a megtisztított területeket esemetéssel beültetni. Ezután a szedett tuskókból semmi se legyen beszolgáltatandó s a tuskószedők ne legyenek kötelezve a terület beültetésére.

3. Eddig minden 5 öl feldolgozott fából 1 öl fa volt a munkásoké természetbeli járan-

dóságként. Ezentúl minden 4 öl után kapjanak 1 ölet, a máfa termelésnél pedig a kivágásért és fűrészelésért méterenként 1 korona munkadíjat kapjanak a munkások. A szerszámokat pedig, amelyeket eddig a munkásoknak kellett beszerezni, adja a város.

4. A munkások kellő mennyiségű élelmiszert kapjanak.

5. A szegények közt 8 napon belül 500 öl fát kell kiosztani teljesen ingyen, 500 öl fát pedig bekerülési áron.

Mindezeket a követeléseket a polgármester intézkedés végett a mai tanácsülés elé terjesztette, amely akként döntött, hogy miután a szabályok értelmében ez ügyekben csak a közgyűlésnek van joga intézkedni, a követeléseket a csütörtöki közgyűlés elé terjesztik.

Január végén kezdődnek a béketárgyalások

Bern, nov. 25. Mint az Echo de Paris megbízható forrásból értesül, az előzetes béketárgyalások csak január végén kezdődnek és február vége előtt eláírják a békekötés jegyzőkönyvét.

akkor sem, ha egy népköztársaság átruháztaiban jelentkezik. Első feladatunk megszabidatani valamennyi szerbet, horvátot, szlovákot, ruthént és románit, akiket igazságtalanul Magyarországra kebeleztek be.

A Temps-nek ez a hangja nyilvánvalóan annak az agitációnak eredménye, amelyet a szerbek és délszlávok hónapok óta példátlan energiával folytatnak Párisban, hogy a sajtót érdekükben befolyásolják.

Az a magyar-bizottság, amelyet Ignotus vezet, tegnap este Bernbe érkezett.

Hat havi szabadságra megy a polgármester

Márk Endre bejelentése a tanács előtt

A városi tanács ma délelőtt tartott ülésén foglalkozott Márk Endre polgármester lemondásának, illetve lemondatásának kérdésével, amelyben a szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága és a városi tisztviselők és alkalmazottak szabadszervezetének szervezeti tanácsa már állást foglalt és amelyre vonatkozóan — állítólag — Handler Gyula kormánybiztos is véleményt nyilvánított. Amint ezt a Debreceni Független Ujság megírta, úgy a szociálisták, mint a szervezeti tanács, valamint a kormánybiztos is helytelenítették a lemondatás formáját, de a polgármester távozásának szükségességére nézve ellenkező véleményt egyikük sem nyilvánított, sőt a szociáldemokrata párt a lemondatást követelő küldöttség gondolatmenetét a maga határozatában is kifejezésre juttatta.

A tanács mai ülésén nem foglalt állást sem a lemondásnak formai részével, sem a lemondás szükségességének kérdésével, csupán tudomásul vette ma bejelentéseket, amelyeket a polgármester e tárgyban tett s amelyeknek két lényeges része van. Egyik az, hogy a polgármester nem lát önmagával szemben más vádat, mint azt, hogy nem utalta ki a nemzetőröknek a 300,000 koronát, pedig ebben sem látja hibásnak magát, a másik az, hogy minden megtörtént esemény és nyilatkozat konzekvenciájaként hat hónapi szabadságra akar menni.

A polgármester a tanácsülésen ismertette a lapokban közölt „megtámadtatás”-át s kijelentette, hogy ama kérdésére, hogy mit hibázott, a kormánybiztos a szociálistákkal történt tárgyalás után csak annyit tudott megállapítani hogy a munkásokból és nagyobb részben vaggongvári munkásokból alakított nemzetőrök részére a 300000 koronát nem folyósította a város. Ő erre előadta, hogy ez ügyben a kormányhoz fordult és az nem engedte meg a folyósítást. Ez a baj a munkások szerint — mondta neki a kormánybiztos. Nem kellett volna kérdezősködni, vagy na érintkezésbe lépett is a kormánnyal, követelni kellett volna a kormánytól a munkások részére a pénzt. Egyéb vádat nem tudtak emelni ellene. Ez ügyben pedig úgy érzi, hogy a felelősége érzetében helyesen járt el, annyival is inkább, mert a munkás nemzetőrök még az nap a pénzügyigazgatóság útján megkapták a pénzt.

Mindezek előre becsátása után bejelentette még a polgármester: tekintettel arra, hogy a szabályok értelmében neki minden évben 2 hónapi szabadságra van igénye és te-

kintotel arra, hogy a háboru alatt a felhalmozott teendők miatt egyáltalán nem élt ezzel a jogával, 1918 december hó 1-től kezdődő hat hónapi, vagyis félesztendő szabadságot kér a közgyűléstől, aminek engedélyezése iránt kérvényét már be is adta.

A tanács hozzászólás nélkül tudomásul vette a bejelentéseket.

Felére szállt le a dohány fejkvóta

November 28-án lesz a traillk-osztás

A forradalmi viszonyok és az ezzel járó átalakulások az ország dohány ellátásában nehézségeket okoztak. A magyar dohánygyövedék anyagkészletének esökkenése, valamint a fümei és temesvári dohánygyáraknak az ellenség által történt megszállása igen súlyos helyzetet teremtettek. Ehhez járulnak a forgalmi viszonyok terén beállott korlátozások is, amelyek például a debreceni dohánygyárak tárt valóságga válságba hozták, mert dohánygyára egyáltalán nem érkezik.

Ezek az okok jtszanak közre, hogy a Debrecenben mai naptól kezdődőleg a megállapított fejkvóta 150 egységét a felére, vagyis 75 egységre kellett leszállítani. Ez megfelel 37 szivárnak, vagy 75 gramm cigarettára dohányynak, vagy 112 gramm pipadohánynak, vagy 93 darab cigarettának. Meg kell még azt is jegyezni, hogy a közönség ez alkalommal jobb árut egyáltalán nem kaphat, mert azok mvalévően az ország különféle gyariból jöttek eddig, de most a szállításban beállott zavarok miatt elmaradtak.

A jeggyel ellátott vásárló közönség tehát a maga dohánytözsdejében csak a most készleiben lévő árut vásárolhatja, jobb gyártmányokat és főként szivart ne igényeljen, mert ezuttal nem áll rendelkezésre.

Meg van azonban rá a remény, hogy a gyártás kiterjesztése, valamint a szállítás nehézségeinek megszüntetésével a jövőben a helyzet javulni fog.

A dohánykiosztás november hó 28-án kezdődik.

Meg kell tartani a katonai rendet és fegyelmet

A kormánybiztos felhívása

Handler Gyula kormánybiztos ma főhívást boesátott ki, amelynek célja, hogy mindazok, akik még katonák, a katonai rendet és fegyelmet, ami a katonaság alapja, megtartsák. De általában szól ez a g főhívás mindenkinek, polgárnak is, hogy a rend fõntartása és megtartása érdekében kövessenek el mindent.

A főhívás a következő:

Magyar katonák és polgártársak!

Az önálló és független magyar népköztársaságnak súlyos nehézségekkel kell küzdeni. Ha valaha, úgy most van szükség a rendre és fegyelemre. A becsületes magyar katonát a fegyelem, az igaz hazafit és becsületes polgárt a rendtartási törekvés kell, hogy e nehéz napokban különösen jellemezze. E kettős elvből kifolyólag szükségesnek tartom, hogy a tényleg szolgáló katonák és a már leszerelték, külsőleg egy csekély jellel megkülönböztettesenek, miért is kérem a már leszerelt, de katonai egyenruhát hordó polgárokat, hogy sapkájuk alsó szélén egy 3 cm. széles fehér szalagot viseljenek. Ezek a katonai felebbvalókkal szemben tisztelgésre nem kötelezettek.

Minden más katona, előjáróinak és felebbvalóinak a szabályzatban előírt módon a tiszteletadást okvetlenül, mindenütt és minden alkalommal teljesíteni köteles. A tisztelet megadása a fegyelem alapja, miért is az a jövőben szigorúan meg fog követelni.

A polgári egyéneket pedig kérem, hogy mikor a katonaságnál oly szükséges fegyelem megkövetelésének esete nyilvánosan fordul elő, abba ne avatkozzanak be, hanem magukat is tartsák a renndhez s minden befolyásukat érvényesítsék a magyar szent haza érdekében.

Ezek szükségesek ahhoz, hogy az ország, tényleg szabad és rendszerető népnek szabad és jólétet biztosító hazája legyen.

Aki nem ilyen irányban ténykedik, az nemcsak a demokratikus Magyarországnak, hanem önmagának is ellensége.

Polgártársi szeretettel:

Handler Gyula, kormánybiztos.

Batthyány lemondott a belügyminiszterségről

Szende Pál pénzügyminiszter

Budapest, nov. 25.

Batthyány Tivadar gróf belügyminiszter a tegnap délután 6 órakor tartott minisztertanácson beadta lemondását, mert a szociálisták részéről bizalmatlansággal találkozott. A minisztertanácsról nyomban el is távozott.

Egyik fővárosi estilap a belügyminiszterválságról a következőket írja: A szociáldemokrata párt már a népköztársasági kormány megalakulásakor sem látta szívesen, hogy a belügyminiszteri tárcát Batthyány Tivadarral töltötte be a miniszterelnök. Az elégedetlenséget még növelte az a körülmény, hogy Batthyány nem volt hajlandó mago mellé szociálista államtitkárt venni s különösen nem Landler Jenő drt, akit ajánlottak. Esetleg elfogadta volna Garbai Sándort államtitkárnak, de ez a kombináció is meghiusult. Ismételten lehetett hallani, hogy a szociálisták Batthyány lemondását követelik. Ez a belső egyenetlenség vezetett oda, hogy Batthyány tegnap beadta lemondását. A minisztertanács tegnap tárgyalta is a kirobant afféért, de még nem foglalt állást Batthyány lemondásával szemben.

Ma délelőtt a kormány megbízásából Lovászy Márton és Buza Barna miniszterek fölkeresték Batthyány minisztert és kérték, vállalja el a belügyminiszterség helyett a kultuszminiszterséget. Batthyány még nem nyilatkozott, a szociálisták tanácsa azonban követeli, hogy Batthyány végleg távozzék a kabinetből. A belügyminiszter Lovászy Márton lenne e kombináció szerint. Későbbi hírek szerint Batthyányt a külügyminiszterségre veték kombinációba.

Ma a déli órákban Károlyi Mihály miniszterelnök tanácskozott Lovászy Márton kultuszminiszterrel, Jánosi Zoltán, Juhász-Nagy Sándor dr. és Abraham Dezső dr. államtitkárokkal. A tanácskozáson abban állapodtak meg, hogy Batthyány lemondását semmi körülmények között nem fogadják el, hanem igyekezni fognak odahatni, hogy az ügyet békésen intézzék el a szociáldemokrata párttal, amellyel a kormány tovább is fenn akarja tartani a harmonikus együttműködést.

Valószínű, hogy Landler Jenő drt kinevezik államtitkárrá a belügyminisztériumba és ezzel eloszlanak a fennálló ellentétek. Szóba került az a kombináció is, hogy Batthyány távozása esetén Lovászy vegye át a belügyi tárcát és Batthyány külügyminiszter legyen. De erre nincs semmi kilátás, mert Lovászy nem hajlandó tárcát cserélni, a Károlyi párt pedig zokon vevő, ha a szociál-

Mi a Helt

Két p

Buda

A fo

öltünt

előbb vár

napokban

ment az

gyarorsz

kedése az

kormány

Heltai V

és külön

domása

arról, ho

káján ig

koronát v

nem tett

Egy

hivatalos

repülő-ter

a Balkán

s számo

Oszták-

hogy a

tek bizt

déki fiók

gyült es

déket is

get inner

volt más

minthog

Budapes

magban

piótára,

bizták.

vette uti

azóta az

jesen ny

E h

ertesül,

tosságo

Hangai

főloszi

Hel

kihalla

Fodor I

Widder

kaszvez

akit es

tek. Mi

le. Meg

tak ná

volt.

önként

talékos

szervez

délután

orzták,

esüitor

tanak.

határoz

a esítő

teni. A

és népi

munkás

sületük

kat a k

séges a

való el

határoz

gyűlésr

Milliók tüntek el a Heltai-különítmény kezén

Két pilóta 32 millió koronával elrepült

Budapesti tudósítók táviratozza:

A forradalom első napjaiban váratlanul föltűnt **Heltai Viktor** főhadnagy neve, aki előbb városparancsnok volt, majd a legutóbbi napokban csapatot szervezett és Pozsonyba ment azzal a kijelentéssel, hogy Felsőmagyarországot a csehektől megtisztítja. Viselkedése azonban magára vonta **Fényes László** kormánybiztos figyelmét, aki ma éjszaka **Heltai Vikort a rendőrség által előlították és különítményét lefegyvereztette.** Biztos tudomása van ugyanis a nyomozó hatóságnak arról, hogy Heltai Viktor a forradalom éjszakáján igen nagyszámú pénzt, több millió koronát vett át, amelynek hollétéről eddig még nem tett jelentést.

Egy másik kinos eset is foglalkoztatja a hivatalos köröket, különösen pedig a magyar repülő-testület vezetőségét. Amikor ugyanis a Balkánon a helyzet kritikussá kezdett válni s számolni kellett a területek kiürítésével, az Osztrák-Magyar Bank vezetősége elrendelte, hogy a Balkánon levő pénz- és értékkészletek biztosságba helyeztessenek. Így az újí-déki fióktelepen mintegy **32 millió korona** gyűlt egybe. Amikor azután a szerbek Újí-déket is megszállták, ezt a hatalmas összeget innen is tovább kellett szállítani. De nem volt más mód, hogy biztosságba juttassák, minthogy repülőket bíztak meg ez összegnek Budapestre szállításával. A pénzt két csomagban helyezték el. Az egyiket egy tiszt pilótára, a másikat egy őrmester pilótára bízták. A két repülő startolt és Szegednek vette utirányát. Szeged fölé még látták őket, azóta azonban **tizenegy nap is elmúlt és teljesen nyomuk veszett.**

E hírrel kapcsolatban egyik esti lap arról értesül, hogy az eddigi légügyi kormánybiztosságot, amelynek korlátlan vezetésével **Hangai Sándor** pilótaszázados volt megbízva, felfoszlatták.

Heltai Vikort ma az egész éjszaka át kihallgatták. Letartóztatta még a rendezőség **Fodor László** őrmestert, **Heltai László** és **Widder Béla** önkénteseket és **Vágó Jenő** szakaszvezetőt, egy rovott multu fényképészt, akit csalásért és zsarolásért most is körözték. Mind a négyet Pozsonyban tartóztatták le. **Mégmotozásukkor 175.000 koronát találtak náluk.** A banda szellemi vezére **Vágó Jenő** volt.

— **A tartalékos és népfőlkelő tisztek és önkéntesek szervezkedése.** A debreceni tartalékos és népfőlkelő tisztek és önkéntesek szervezkedésének előkészítő bizottsága ma délután értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a **Bika-szálló** nagytermében esütörtökön délután 5 órkor nagygyűlést tartanak. Az értekezlet megállapította annak a határozati javaslatnak a szövegét, amelyet a esütörtöki nagygyűlés elé fognak terjeszteni. A javaslat kimondja, hogy a tartalékos és népfőlkelő tisztek, önkéntesek és szellemi munkás katonák megalakítják országos egyesületük hajdumegyei fiókját és felsorolja azokat a követeléseket, amelyek teljesítése szükséges ahhoz, hogy a polgári társadalomban való elhelyezkedésük biztosítható legyen. Elhatározta az értekezlet azt is, hogy a nagygyűlésnek egy 15 tagú intéző-bizottság meg-

választását javasolja, amely bizottságban az összes kategóriák (tartalékos, népfőlkelő, szociálisták, önkéntesek, rokkantak, önkéntesek és szellemi munkás-katonák) képviselve lesznek. A tényleges tisztek csatlakozására vonatkozólag úgy határozták, hogy az aktívokat is szívesen látják a létesítendő szervezetben, de természetesen a tényleges tiszteknek is alkalmazkodniuk kell a hozandó határozatokhoz. Csatlakozásuk esetén az intéző-bizottságban szintén képviseletet kapnak. Az értekezlet azt is kimondta, hogy a megalakítandó szervezet az állatalan tisztek és önkéntesek állásközvetítésére elhelvező-irodát létesít. Az intéző-bizottság az összes tiszteknek, önkénteseknek és szellemi munkás-katonáknak katonai természetű személyi ügyeik és esetleges sérelmeik elintézésében is rendelkezésre fog állani és akciót fog indítani, hogy a leszerelők a debreceni katonai raktárakból ruha- és cipő-anyaggal láttassanak el.

Katonai Munkás-Otthonok Debrecenben

Gondoskodás a munkanélküliekről

Debrecenben az ipari szakmunkások részére a volt munkásgyűjtő keretnél **Péteri fia-utca 76. szám** alatt állították fel **Munkás-Otthon**. A föld- és egyéb nem képesített munkások részére pedig a Debrecenben állomásozó összes póttestek állítottak fel egy-egy ilyen Munkás-Otthont. A 3. honvéd pótzászlóalj és a 39es pótzászlóalj a **Boeska-utca** 1-én levő barakokban, a 2-ik honvéd huszár pótzászlóalj a **Miklós-utca** végén a **Salétrom-laktanyában**, a 16-os huszár pótzászlóalj a **Hadházi-utca** 1-én levő huszár-laktanyában helyezték el a Munkás-Otthonokat.

A Munkás-Otthon nem katonai természetű intézmény, hanem tisztán munkásjelölti.

A harc térről hazaérkező katonai munkásokat a debreceni munkás szakszervezet kiküldöttjei fogadják a vasúti állomáson s a lakás- és munkanélküli munkásokat felszólítják ezen jelölti intézmény igénybevételére. Amíg a kormány munkanélküli segélyezést megállapítja, a Munkás-Otthonba felvett munkások ingven ellátásban részesülnek (lakás és élelmezés) ezenfelül pedig napi 4 korona kincstári zsoldot kapnak.

A Munkás-Otthonba csak olyanok vehetők fel, akik az illetékes póttesteknél már jelentkeztek, vagy az üzemekből történt elbocsátásukat igazolják. A leszerelt és üzemekből elbocsátott munkások munkába helyezéséről a hatósági munkaközvetítő gondoskodik, de amennyiben munkaaikalom hiányában a munkásokat elhelyezni nem tudná, a város köteles közmunkák céljaira a Munkás-Otthonok vezetősége által felajánlott munkásokat igénybe venni a helyben szokásos munkabér-feltételek mellett.

Ilyen munkálatok: ki- és berakások, fuvarozások, tisztasági és egyéb közmunkálatok. A Munkás-Otthonokban elhelyezettek szellemi oktatásban és szórakoztatásban is részesülnek a szakszervezetek kiküldöttjei által.

A debreceni Munkás-Otthonok vezetésében részt vesznek: az otthonok katonai vezetői, a hatósági munkaközvetítő hivatal főnöke, a munkásszervezet három képviselője, a **Országos Hadigondozó Hivatal** debreceni megbízottja és a városi közéletmezési hivatal kiküldöttje.

Dr. Freund Jenő és dr. Gergey Jenő ügyvédek

irodájában

gyakorlott jogász

azonnal alkalmazást nyerhet.

HIREK

— **Windischgraetz herceg Miskolcon van.**

Miskolcra táviratozzák: A szerencsi nemzeti tanács vasárnap értesítést kapott, hogy **Windischgraetz Lajos** herceg családját a szerencsi cukorgyárban helyezte el, maga pedig Miskolcra ment, ahol az éjszakát a **Korona-szállóban** töltötte. A szerencsi polgárőrség nyomában a cukorgyárba ment s valóban ott találta **Windischgraetz herceg családját.** Az egyik autóban egy gyanús fekete bőröndöt találtak, amelyet lefoglaltak.

— **Uj utca nevek Debrecenben.** **Juhász Nagy Sándor** dr. államtitkár, törvényhatósági bizottsági tag ma a következő indítványt nyújtotta bea polgármesteri hivatalnál:

Tisztelt közgyűlés!

Indítványozom, hogy a **Ferenc József-utat** az 1849. április 14-iki nagy esemény emlékére **Szabadság-utnak**, a **Vilmos császár-utat** **Egyetem-utnak**, a **Károly Ferenc József-utat** **Károlyi-utnak**, az elavult nevű **Péterfia-utca**t **Köztársaság-ut**cának, a **József királyi herceg-utca**t **Martinovics-ut**cának, a **Király-utca**t **Irányi Dániel-ut**cának méltóztassék elnevezni.

Tisztelettel

Dr. Juhász-Nagy Sándor

törvényhatósági bizottsági tag.

— **Iparosok nagygyűlése.** Vasárnap d. e. az ipartestület nagytermében igen látogatott nagygyűlést tartottak az iparosok, a melyen az Ipartestület újjászervezését határozták el. A nagygyűlésen egyhangú határozattal mondták ki, hogy szakítanak az eddigi rendszerrel, amely a testületnek eddigi konzervatív és maradi voltát jellemezte. A felszólalók mind élesen ostromozták az elnökség működését, hogy a testületben nem tudták az ipari érdekeket megvédeni. Az a maradi szellem, amely ottan uralkodott, nem méltó a mai idők szellemének. Egyhangú határozat alapján a gyűlés egy monstre-küldöttség élén kérte az elnököt, hogy a testület újjászervezése céljából egy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe, amely közgyűlésen — biznak abban — bizonyára az iparosságnak hatalmas többsége fog tömörülni az új rendszer behozatala mellett. A rendkívüli közgyűlés vasárnap, december hó 1-én d. e. a városháza nagy tanácstermében fog megtartatni, mert a testületi díszterem kicsinynek bizonyult. Figyelmezteti a szervező-bizottság a szervezett iparosságot, hogy a rendkívüli közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy ott a mai időknek megfelelő ipartestületet megalapozzuk. A gyűlés nagy lelkesedéssel határozta el, hogy politikailag a szociáldemokrata párthoz csatlakozik s belép a Debreceni Szociálista Párt helyi szervezetébe. A pártnak kiküldöttje **Kozma F. Lajos**, meggyőző szavakkal esetelte annak szükségességét, hogy miért kell az iparosságnak a szociálista párthoz csatlakoznia és fejtegetéseivel valóságga fanatizálta a hallgatóságot.

— **Rendkívüli előjárósági ülés az ipartestületnél.** Az idő rövidsége folytán ez uton hívjuk meg az előjáróság tagjait a mai napon, kedden délután 5 órkor tartandó rendkívüli ülésre. Tárty: Fontos ügyek. Elnökség.

— **Hivatalos órák a gázgyárban.** A gázgyárban a hivatalos órák ami nptól kezdve reggel fél 8 órától délután 2 óráig tartanak. A kocsz és kátrány eladása szintén a fent leírt hivatalos órák alatt történik. A gázgyár igazgatósága felkéri a közönséget, hogy mindennemű a gázgyárral kapcsolatos ügyeit a hivatalos órák alatt sziveskedjék itnézni.

— **Mozitanács — tanács nélküli.** A város egyik másodrangú mozgóképvállalatának tulajdonosa, néhány szakmabeli fővárosi alkalmazott bevonásával önkényesen mozitanácsot alakított, mellyel a forradalmi láz első

hevíletében, nyilván saját jól feliozott érdekeit akarta a Nemzeti Tanácsban képviselni. A főváros előkelő mozgósínház vezetőit s a filmgyár sok képviselőit természetesen mellőzte ebben a tanácsban, mert hiszen akkor részére igen kevés és kis szerep jutott volna. Ehhez nem is lenne szavunk. Ahhoz azonban, hogy egy országos szervezetben a vidék több mint 800 mozgósínház tulajdonosainak sem adtak helyet, már nekünk is van valamelyes közünk. Utóvégre ma már még a leghangosabb fővárosi mozgósínház tulajdonosnak is be kell látnia, hogy azt a korszokt, melynek mindenkor motója: a „rólunk-nélküliünk” volt, épen a forradalom döntötte meg. Ha már csakugyan nem lehetne a forradalmi vívmányokat másképen megvédeni, mint egy mozitanács felállításával, akkor foglaljanak helyet ebben mindazok, akik ebben az országban mozgósínházvállalatokkal foglalkoznak, hogy ne csak feje legyen a mozitanácsnak, hanem törzse és végtgjai is, mert így az egész akció csak humoros akarnokságnak tűnik fel, minden komoly látszat nélkül s csak olyan tanácsnak tekinthetjük, mely maga is tanácstalanul áll a megváltozott helyzettel szemben.

— **Dr. Révész Géza** ügyvéd irodáját Werbőczy-utca 2. sz. a. (2. kapu, I. em.) újból megnyitotta. Telefon 812. sz.

— **Adomány a hazatérő katonáknak.** A Közellátási hivatal közli, hogy özv. Bányai Istvánné urnó, Hatvan-u. 27. szám 134 kg. rozsot adományozott a hazatérő katonák ételmezésére, melyért a nemes szívi urnónek ez uton fejezi ki hálás köszönetét!

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

KEDD: Tanitónő, színmű. B) bérlet.
SZERDA: Szegény ifju története. C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Médi, operett. A) bérlet.
PÉNTEK: Médi. B) bérlet.

Vigszínház

KEDD: Médi, operett-ujdonság bemutató előadás.
SZERDA: Médi.
CSÜTÖRTÖK: Tündérlaki leányok, színmű.
PÉNTEK: Asszony és bábu, színmű-ujdonság

A színházi iroda hírei. Tanitónő. Ma este B) bérletben kerül színre Bródi nagyhatású színműve, a „Tanitónő”. Különös érdekességet kölcsönöz az előadásnak Kiss Ferenc vendégjátéka, aki szerződötési célból lép fel. — Ma a „Médi” bemutatója. Nagyszabású érdekes bemutatója lesz ma a Vigszínháznak. Ma kerül ugyanis színre a Médi operett, amelynek Budapesten páratlanul nagy sikere volt. Hol tudvalevőleg a Médi operett tulajdonképpen folytatása a „Három a kislány” Schubert-operettnak. A címszerepet Honthy Hanna játssa; kivüle Sereg Mária, Daka Anna, Heltai Jenő, Takács Mária, Káldor, Várnai játszanak nagyobb szerepeket. Az operett holnap is színre kerül a Vigszínházban. — Szegény ifju története. Holnap, szerdán C) bérletben kerül színre a „Szegény ifju története” színmű, amely hatásos jeleneteivel és romantikus cselekményével nagy érdeklődésre tart számot. — Asszony és bábu. Az „Asszony és bábu” Pere Louis színmű ujdonsága pénteken kerül bemutatóra a Vigszínházban.

A „Judás” című négy felvonásos Phönix-film mutatja be az Apolló, amely Budapesten a Royal-Apollóban a sikerek sikerét aratta. Ez a kiváló film Max Pemberton híres regényéből készült. A rendezés és fotográfia kitünő, a szereplők pedig: Kramer Leopold, Németh Juliska, Gál Gyula, Kláry Lotto, Tórs Jenő, egytől egyig kitörött művészei a kinematogramnak, elsőrangú produkálnak. A „Judás” ma utoljára van műsoron.

Bűnügyi dráma az Urániában Liane Hock, a kitünő moziprimadonna főszereplésével a „Fenn és Lenn” című 44 felvonásos rendkívül érdekesítő témájú bűnügyet ma utoljára mutatja be az Uránia.

A Kék Könyvek sorozatában eddig megjelent kötetek:

- A. Strindberg: A bünbak. Regény. Pajzs Elemér fordítása. Ára 8 K.
- Arkadij Avercsenkó: A Tükör lelke. Regény. Pajzs Elemér fordítása. Ára 6 K.
- Paul Rosenhayn: Joe Jenkins detektívkalandjai. II. sorozat. Ára 5 K.
- Jamob Wassermann: A negyvenéves férfi. Regény. Altay Margit fordítása. Ára 8 K.
- Edgar Allan Poe: A fecsegő szlv és más titokzatos történetek. Altay Margit fordítása. Ára 4 K.
- Charles Louis Philippe: Bűbü. Párisi regény. fordította Pajzs Elemér. Ára 5 K.
- Id. J. H. Rosny: A titokzatos erő. Fantasztikus regény. fordította Laky Margit. Ára 5 K.
- August Strimberg: Mesék. Fordította Altay Margit. Ára 5 K.
- Henri Barbusse: A szerelem pokla című világhírű regénye. A francia 91-ik kiadás után fordította Simó Ferenc. Ára 10 K.
- Paul Rossenhayn: Joe Jenkins detektívkalandjai I. sorozat. Ára 5 K.
- Istlanthe Marés: Lilli. Nagyvárosi erkölcsrajz. Ára 6 K.

10% háborús felár. Portó 55 fillér. Kapható a **HEGEDÜS és SÁNDOR** irod. és nyomdai részv. társ. könyvkereskedésében DEBRECZEN, főposta mellett.

VISZKETECSÉGET, SÖMÖRT, RÜHT
a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM-KENŐCS”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fiesch-félet kerjünk. Propalegely K 4.—, nagy tégely K 6.—, családi tégely K 15.—. Kapható a neybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnei rendszertől: **Dr. Fiesch E.** „Korona” gyogytára, Győr. Vételnél a „SKABOFORM” védjegyre ügyeljünk.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlöse 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár-és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlúkat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Stelner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Irógöpel
legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.

Akinek
törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Eladó
Ondódon 10 és fél hold elsőosztályú szántóföld a nagyhegyes szélben, Jona tanya mellett, Perenczdűlő szélén, értekeznetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Hajdusági rudsodró
legjobb békebeli minőségben kapható **DR. NAGY FERENCZ** gyógyszerésznél, „Aranygyezaru” gyógyszerár, (színház mellett).

Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Eladó
Ondódon, a Cucában 32 és fél hold első osztályú tanyás földbirtok. A látoképi csárdán túl, a Máté ut szelén, Kertes és Vertesi tanyával szemben, kitünő gazdasági épületekkel elátva, 2 szobás lakás, göré istálló stb. Értekeznetni Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Eladó
magasszárú elegáns női cipő 45 os szám. Bethlen-utca 12.

Lapkihordó asszony
jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Tyukesevágai
házakhoz elmegyek. Sónágo Antal, Péterfia-u. 51. Telefon 43.

Rikkancsok
azonnal felvételnek a kiadóhivatalban.

Különféle cégtábla
és egy üvegajító eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Mindenkinek tudni kell
MI A RADIKALIZMUS?
írta **JÁSZI OSZKÁR.**
Ára 1 korona 10 fillér.
Kapható
Aczel Henrik antiquáriumban
Első Takarékpalota.

Külföldi nyelvek
elsajátítására legcélszerűbben s leggyorsabban elsajátíthatók a következő könyvekből:
Schidlof-féle önképzési levelek, német, francia angol és olasz nyelv tanulására.
10 levelet teljes, minden egyes nyelv teljesen 10 korona.
Zsebnyelvtárak fenti nyelvekhez, kötetenként 3 korona.
Zsebnyelvtárak fenti nyelvekhez, kötetenként 2 korona 40 fillér.
Társalgó és beszélgetési könyvek fenti nyelvekhez 2 korona 40 fillér.
10% felár. Ajánlott portó 1 koronával több vidékre.
Mindenféle másrendszerű nyelvtanok, mint **Berlitz módszerek** stb., nagy választékban kaphatók
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai r-t. könyvostályában
Debreczen, Főposta mellett.

Előzetes megrendelésre és Kronovitz könyvnyomdájában. Ferenc József-utca 44. a főpostával szemben.